

KUPIŠKIO RAJONE TVARKOMI EUROPOS SĄJUNGOS REIKALAVIMŲ NEATITINKANTYS SĄVARTYNAI

Kupiškio rajone yra 21 įvairaus dydžio sąvartynas ir šiukšlynas. Šiuose sąvartynuose atliekų priėmimas ir tvarkymas neatitiko Europos Sąjungos (toliau – ES) Atliekų sąvartynų direktyvos reikalavimų bei jie yra pavojingi arba potencialiai pavojingi aplinkai ir žmonių sveikatai. Nuo 2009 m. liepos 16 d. šie sąvartynai neeksploatuojami ir šiuo metu regione veikia vienintelis Panevėžio regioninis nepavojingų atliekų sąvartynas Dvarininkų kaime Panevėžio rajone.

UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras (toliau – Panevėžio RATC) įgyvendina Panevėžio regiono senų sąvartynų ir šiukšlynų uždarymo projektą. Kupiškio rajono sąvartynų uždarymas yra sudėtinė Panevėžio regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo projekto dalis, kuri apima:

- Kupiškio sąvartyno (Didžiagrašių) uždarymą. Šis sąvartynas priskiriamas aukšto prioriteto sąvartynų grupei. Didžiagrašių sąvartynas yra per 4,7 kilometro į vakarus nuo Kupiškio miesto, Vaidegenės miško pakraštyje. Šis sąvartynas buvo eksploatuojamas nuo 1984 metų, eksploatuojanti įmonė – UAB „Kupiškio komunalininkas“. Sąvartyne, 3 – 4 metrų gylio duobėse buvo kaupiamos nerūšiuotos buitinės atliekos iš Kupiškio miesto bei kitų rajono gyvenviečių.
- Vidutinio prioriteto kategorijai priskiriamus sąvartynus, kurių plotas nedidelis, kur nebuvo pastebėta ženklios taršos, tačiau teritorija yra arti šulinių, vandens telkinių ar namų. Kupiškio rajone tokių sąvartynų yra 4.
- Žemo prioriteto kategorijai priskiriamus nedidelius sąvartynus ir šiukšlynus, kuriuose nebuvo pastebėta tarša ir vieta nėra arti šulinių, vandens telkinių, namų, dirbamų laukų. Kupiškio rajone tokių sąvartynų ir šiukšlynų yra 16.

Vidutinio ir žemo prioriteto sąvartynai uždaromi vykdant tokius darbus: surenkamos atliekos, esančios už sąvartynų teritorijos; sustumdomos ir sutankinamos atliekos, kurių tūris po sutankinimo sumažėja apie 20 %; suformuojamas atliekų kaupas; sutankintos atliekos užpilamos gruntu, uždengiamo sluoksnio storis – 0,5 m; paviršiaus nuolydžio suformavimas; apželdinama užpilta teritorija; pastatomi apsauginiai ženklai bei sutvarkomas kraštovaizdis. Rengiant šių teritorijų uždarymo planą buvo nustatyta, kad dirvožemiui, požeminiam ir paviršiniam vandeniui nėra potencialios grėsmės, todėl dujų drenažo įrengti nereikia.

Sąvartynai (Paprūdžių, Migonių, Juodpėnų, Didžprūdėlių, Naujikų, Kreipšių), kurių atliekų kiekis siekia iki 1000 m³ bus uždaromi vykdant šiuos darbus: surenkamos atliekos esančios už sąvartynų teritorijos; išardomi apsauginiai pylimai; atliekos iškasamos, pakraunamos ir išvežamos į artimiausią sąvartyną esantį ne toliau kaip už 20 kilometrų; jei dirvožemis po sąvartynu yra vizualiai užterštas, jis taip pat iškasamas ir išvežamas kartu su atliekomis; išlyginama ir apželdinama užpilta teritorija, pastatomi apsauginiai ženklai, sutvarkomas kraštovaizdis.

Sąvartynų uždarymo metu laikomasi aplinkosauginių ir higieninių saugos reikalavimų, todėl poveikio aplinkai nebus.

Šis Panevėžio RATC vykdomas projektas susijęs su Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano strateginiu tikslu – iki 2011 m. pabaigos uždaryti visus aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančius sąvartynus. Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane 2007 – 2013 m. numatoma sukurti atliekų tvarkymo sistemą, kuri užtikrintų žmonių sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą. Panevėžio RATC vykdydamas Panevėžio

regiono senų sąvartynų ir šiukšlynų uždarymo projektą prisideda prie Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano nuostatų įgyvendinimo.

Panevėžio regiono atliekų tvarkymo plano tikslai yra:

- Mažinti atliekų neigiamą poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai.
- Užtikrinti racionalų atliekų medžiaginių ir energetikos išteklių naudojimą.

Šių tikslų yra siekiama kuriant regioninę atliekų tvarkymo sistemą. Regioninės atliekų tvarkymo sistemos Panevėžio regione sukūrimas apima atliekų surinkimo, rūšiavimo, naudojimo bei šalinimo sistemų planavimą ir sukūrimą ar modernizavimą, senų sąvartynų uždarymą ir rekultivavimą, naujų, modernių atliekų šalinimo įrenginių statybą, efektyvų atliekų tvarkymo infrastruktūros eksploatavimą ir administravimą.

Nuo 2009 m. liepos 16 d. regione, kuris apima Biržų, Kupiškio, Panevėžio, Pasvalio, Rokiškio rajonų ir Panevėžio miesto savivaldybių teritorijas, veikia tik vienintelis Panevėžio regioninis nepavojingų atliekų sąvartynas Dvarininkų kaime, Panevėžio rajone. Vykdomo projekto metu Panevėžio regione bus sutvarkyti 94 Europos Sąjungos reikalavimų neatitinkantys sąvartynai.

Įgyvendinus projektą sumažės uždarytų sąvartynų poveikis aplinkai ir žmonių sveikatai.

Projektas finansuojamas Europos Sąjungos Sanglaudos fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis.

Plačiau su vykdomu projektu galima susipažinti UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras tinklalapyje www.prac.lt.

Šio projekto viešinimo paslaugas teikia UAB „Socialinis institutas“.